

Poštovani čitatelji Mljekarskog lista i podlistka HAPIH-a!

U Obiteljskom izletištu Novak u Cepidlaku svečano je obilježeno 20 godina rada Središnjeg laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka (SLKM). Otvoren je 5. rujna 2002. godine kao dio Hrvatskoga stočarsko-selekcijanskog centra, a nakon Hrvatskoga stočarskog centra i Hrvatske poljoprivredne agencije danas je sastavnica Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda, ustrojstvene jedinice Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH). U 20 godina postojanja Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka u Križevcima razvio se u jedan od vodećih laboratorija u području kontrole kvalitete mlijeka u ovom dijelu Europe. Osnovan zbog osiguravanja jedinstvenoga i neovisnog sustava kontrole kvalitete mlijeka proizvođačima i otkupljivačima mlijeka u RH, od prvog dana osigurava pouzdanost i objektivnost rezultata ispitivanja te neovisnost i nepristranost u odnosu na sve sudionike sustava.

Udruga uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca održala je 15. listopada 2022. u Krapju, u sjedištu Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje, redovnu godišnju skupštinu. Nakon uvodnih riječi, usvajanja dnevnog reda i pozdravnih govora, predsjednik Udruge uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca Hrvoje Glavačević iznio je izvješće o aktivnostima UUSSP-a u 2021. i plan rada za tekuću godinu. Voditelj uzgojnog programa Vatroslav Tissauer zatim je održao prezentaciju o provedbi uzgojnog programa, kao i o aktivnostima i uslugama koje HAPIH pruža uzgajivačima.

U Segetu Donjem 24. listopada 2022. održana je 23. izložba hrvatskih ovčjih i kozjih

sireva, i to u sklopu 24. savjetovanja uzgajivača ovaca i koza u Republici Hrvatskoj. Prvo su predstavljene rezultati ovogodišnje ocjene sireva od 20. rujna 2022., prvi put održane u Laboratoriju za senzorske analize HAPIH-ova Centra za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo. Cilj je ocjene unapređenje proizvodnje i kvalitete ovčjih i kozjih sireva i drugih mliječnih proizvoda, kojom se široj javnosti ujedno želi predstaviti i sve veći broj iznimno kvalitetnih proizvoda od ovčjega i kozjeg mlijeka.

Francuska delegacija Salers Evolution, na čelu s potpredsjednikom francuskog Salers udruženja, od 20. do 25. listopada 2022.

obišla je farme na području Koprivničko-križevačke i Bjelovarsko-bilogorske županije u Hrvatskoj, kao i u Srbiji i Bosni i Hercegovini. U sjedištu Udruge Salers Croatia u Staroj Kapeli, u općini Dubrava, održana je i edukacija uzgajivača te radni sastanak s uzgajivačima s područja Virovitičko-podravске te Sisačko-moslavačke županije, a više o događanjima svakako pročitajte u nastavku našeg Podlistka.

Doc. dr. sc. Darja Sokolić

Impressum: Glavna i odgovorna urednica:
Doc. dr. sc. Darja Sokolić

Urednički odbor: Davorka Blažek, dipl.ing.agr.,
Sara Mikrut Vunjak, dipl.iur., dr.sc. Zdenko Ivkić,
Ivica Vranić, struč.spec.ing.agr.,
Davor Pašalić, dr.med.vet., dr.sc. Marija Špehar,
dr.sc. Dragan Solić, Josipa Pavičić, dipl.ing.agr.
Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu,
Vinkovačka cesta 63c, 31000 Osijek
MB: 2528614 | OIB: 35506269186,
IBAN: HR1210010051863000160

U ovom broju donosimo

2 Obilježeno 20 godina rada Središnjeg laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka

4 Održana redovna godišnja skupština Udruge uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca

6 23. izložba hrvatskih ovčjih i kozjih sireva

8 Francuska Salersova delegacija boravila u Hrvatskoj, Srbiji i Bosni i Hercegovini

Obilježeno 20 godina rada Središnjeg laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka

> **Ivica Vranić, struč. spec. ing. agr.**
Centar za kontrolu kvalitete stočarskih
proizvoda, ivica.vranic@hapih.hr

Na svečanosti su se okupili proizvođači i otkupljivači mlijeka, djelatnici Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda, predstavnici državnih, obrazovnih, znanstvenih i gospodarskih ustanova te brojni drugi uzvanici i gosti

U Obiteljskom izletištu Novak u Cepidlaku svečano je obilježeno 20 godina rada Središnjeg laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka (SLKM). Otvoren je 5. rujna 2002. kao dio Hrvatskoga stočarsko-selekcij-skog centra, a nakon Hrvatskoga stočarskog centra i Hrvatske poljoprivredne agencije danas je sastavnica Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda, ustrojstvene jedinice Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH).

Odluka o uključivanju Hrvatske u međunarodne integracije, a posebno u Europsku uniju te slijedom toga i potreba za prilagodbom zahtjevima EU-a i postizanjem visoke kvalitete mlijeka, rezultirali su početkom 2000-ih donošenjem zakonskih odredaba i u sektoru proizvodnje i prerade mlijeka. Uključivalo je to i osnivanje središnjega, nacionalnog laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka u Križevcima.

Od idejnog projekta do realizacije izgradnje laboratorija trebalo je proći nešto više od godinu dana, nakon čega je Ministarstvo poljoprivrede 2002. ovlastilo tadašnji Hrvatski stočarsko-selekcij-ski centar, Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka da kao ovlaštenu laboratorij obavlja ispitivanja svih parametara kakvoće svježega sirovog mlijeka sukladno tada važećem Pravilniku.

Vodeći laboratorij u području kontrole kvalitete mlijeka

U 20 godina postojanja Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka u Križevcima razvio se u jedan od vodećih

laboratorija u području kontrole kvalitete mlijeka u ovom dijelu Europe. Osnovan zbog osiguravanja jedinstvenoga i neovisnog sustava kontrole kvalitete mlijeka proizvođačima i otkupljivačima mlijeka u RH, od prvog dana osigurava pouzdanost i objektivnost rezultata ispitivanja te neovisnost i nepristranost u odnosu na sve sudionike sustava.

Tijekom svih ovih godina laboratorij se razvijao u svim segmentima poslovanja. Uvodile su se nove tehnologije, razvijao i nadograđivao sustav upravljanja administracijom, uvodile nove usluge, metode i parametri ispitivanja sukladno potrebama i zahtjevima korisnika. Upravo s ciljem pružanja dodatnih usluga proizvođačima mlijeka u području kontrole kvali-

tete stočne hrane i pripreme kvalitetnih uravnoteženih obroka mliječnih krava, tijekom vremena na temeljima SLKM-a razvio se i laboratorij za kontrolu kvalitete stočne hrane, a kasnije i meda.

SLKM danas raspolaže suvremenim uređajima za provođenje laboratorijskih ispitivanja, uređajima za pripremu ambalaže za uzorkovanje i drugom popratnom laboratorijskom opremom. Opremljenost laboratorija uz stručnost djelatnika te provođenje usporednih međulaboratorijskih ispitivanja s laboratorijima iz zemlje i inozemstva jamstvo su kvalitete rada i pouzdanosti rezultata ispitivanja. Dodatno jamstvo pouzdanosti i sljedivosti rezultata laboratorijskih ispitivanja pruža i usklađenost rada laboratorija s među-

narodnim normama i standardima HRN EN ISO/IEC 17025, EN ISO 9001:2015 te standardima ICAR-a.

Cilj je laboratorija od prvog dana bio sustavnim edukacijama proizvođača mlijeka poboljšati kakvoću mlijeka, te neovisnim pristupom prema proizvođačima i otkupljivačima osigurati i maksimalno štititi interese svih sudionika sustava kontrole kvalitete mlijeka.

Prigodni govori i zahvalnice

Na svečanosti u Cepidlaku okupili su se proizvođači i otkupljivači mlijeka, djelatnici Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda, predstavnici državnih, obrazovnih, znanstvenih i gospodarskih ustanova te brojni drugi uzvanici i gosti. Ispred domaćina, prisutnima su se prigodno obratili izv. prof. dr. sc. Krunoslav Karalić, zamjenik ravnateljice HAPIH-a doc. dr. sc. Darje Sokolić, Ivica Vranić, voditelj Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda, te Darko Koren, župan Koprivničko-križevačke županije, i Siniša Jenkač, saborski zastupnik, izaslanik predsjednice saborskog Odbora za poljoprivredu Marijane Petir.

Snimak priloga povodom otvaranja laboratorija iz emisije Plodovi zemlje iz 2002. podsjetio je sve prisutne na to kako su izgledali počeci rada laboratorija, a voditeljica SLKM-a Danijela Stručić slikovitom je prezentacijom okupljenim uzvanicima iznijela osvrt na rad laboratorija u proteklih 20 godina.

U okviru svečanosti uručene su i zahvalnice zaslužnima za osnivanje i uspo-

stavu rada te promicanje uloge laboratorija. Zahvalnica je dodijeljena Ani Dakić, u Hrvatskom stočarsko-selekcijском centru 2001. zaduženoj za uspostavu Sustava kontrole kvalitete mlijeka u RH uključujući uspostavu i akreditaciju Središnjeg laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka, dr.sc. Ivanu Jakopoviću, tadašnjem savjetniku za stočarstvo u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva i predsjedniku Povjerenstva za uspostavu sustava kontrole kvalitete mlijeka u RH, Krešimiru Kuterovcu, koji je u vrijeme osnivanja Središnjeg laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka bio ravnatelj Hrvatskoga stočarsko-selekcijского centra zaduženog za uspostavu i provedbu

sustava kontrole kvalitete mlijeka, te Hrvatskoj mljekarskoj udruzi (HMU) kao izdavaču međunarodnoga mljekarskog časopisa Mljekarstvo i časopisa Mljekarski list, koji su tijekom svih ovih godina dali veliki doprinos u promociji rada laboratorija i jedinstvenog sustava kontrole kvalitete mlijeka, a zahvalnicu je preuzela predsjednica Vera Volarić.

Zahvalnice za važnu ulogu u osnivanju laboratorija, kao članovi povjerenstva za uspostavu sustava kontrole kvalitete mlijeka u RH zaslužili su i prof. dr. sc. Jasmina Havranek i prof. dr. sc. Neven Antunac s Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te Branko Hrg koji je 2001. godine kao gradonačelnik Križevaca dao veliki doprinos da Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka bude smješten upravo u Križevcima.

Svečanost je bila i prilika posebno zahvaliti svim bivšim i sadašnjim djelatnicima na doprinosu razvoju laboratorija, svim nadležnim institucijama, suradnicima, poslovnim partnerima kao i otkupljivačima i proizvođačima mlijeka, zbog kojih je laboratorij i osnovan i zbog kojih i danas radi.

Uza želju da se zajedničkim naporima svi negativni trendovi u sektoru proizvodnje i prerade mlijeka što prije preokrenu u pozitivne, proizvođačima i otkupljivačima mlijeka poručeno je da će laboratorij zadržavanjem nepristranosti i neovisnosti, osiguravanjem objektivnosti i visoke pouzdanosti rezultata laboratorijskih ispitivanja te uvođenjem novih metoda i parametara ispitivanja nastojati i nadalje opravdati stečeno povjerenje svojih korisnika.

Održana redovna godišnja skupština Udruge uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca

► Vatroslav Tissauer, dipl. ing. polj., univ. spec. oec.,
Centar za stočarstvo, vatroslav.tissauer@hapih.hr

U druga uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca (UUSSP) održala je 15. listopada 2022. u Krapju, u sjedištu Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje, redovnu godišnju skupštinu. Hrvatsku agenciju za poljoprivredu i hranu (HAPIH) Ministarstvo poljoprivrede ovlastilo je za provedbu testiranja rasta, razvoja, proizvodnih odlika (fenotipa) i genetskog vrednovanja uzgojno valjanih životinja. Važna značajka je certifikacija Međunarodne organizacije za kontrolu proizvodnosti domaćih životinja (ICAR - *International Comitee for Animal Recording*), što je potvrđeno Certifikatom kvalitete. Najvažnija je prednost dobivanja certifikata potvrđivanje visoke kvalitete i sigurnosti usluga koje HAPIH pruža svojim korisnicima, dok je neizravna korist vezana u očuvanje povjerenja korisnika u rezultate navedenih aktivnosti te primjenu tih rezultata. Osim ICAR-ova Certifikata kvalitete, Centar za stočarstvo certificiran je prema normi ISO 9001:2015. Slijedom toga većina uzgojnih udruženja u stočarstvu odabrala su HAPIH kao "treću stranu", odnosno partnera u provedbi specifičnih aktivnosti iz uzgojnih programa, uključujući i Udruzu uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca.

Skup su pozdravili: ispred HAPIH-a Vatroslav Tissauer, voditelj Odjela za razvoj i koordinaciju rada uzgojnih udruženja, v.d. ravnatelja Parka prirode Lonjsko polje Damiir Čuljak, Bariša Dejanović, podpredsjednik Udruge uzgajivača buše, i Ante Franić, tajnik Udruge uzgajivača buše. Nakon uvodnih riječi, usvajanja dnevnog reda i pozdravnih govora, predsjednik Udruge uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca Hrvoje Glavačević iznio je izvješće o aktivnostima UUSSP-a u 2021. i plan rada za tekuću godinu. Voditelj uzgojnog programa Tissauer zatim je održao prezentaciju o provedbi uzgojnog programa, kao i o aktivnostima i uslugama koje HAPIH pruža uzgajivačima.

Sukladno "Nacionalnom programu očuvanja izvornih i ugroženih pasmina

Tablica 1. Brojno stanje slavonsko-srijemskog podolca

Kategorija	2020.	2021.	razlika
goveda	529	565	+36
krava	278	294	+16
bikova	14	15	+1
stada	44	35	-9
ženski pomladak do 1 godine	31	42	+11
ženski pomladak stariji od 1 godine	86	105	+19

Izvor: HAPIH

domaćih životinja u Republici Hrvatskoj", temeljni je kriterij za utvrđivanje ugroženosti pasmine efektivna veličina populacije (N_e).

Efektivna veličina populacije slavonsko-srijemskog podolca iznosi 57,09 (56,92 u 2020. godini), što pasminu kategorizira kao kritično održavanu.

Iz tablice o geografskoj rasprostranjenosti pasmine vidljivo je da nije došlo do povećanja teritorijalne rasprostranjenosti, ali se povećao broj grla. Najveće povećanje broja grla bilježi Ličko-senjska županija.

Kako je vidljivo iz grafikona 1, u posljednjih se sedam godina broj uzgajivača više nego udvostručio. Važan je to pokazatelj da je velika zainteresiranost za uzgoj stočara, te da je pred tom hrvatskom i zaštićenom pasminom svijetla budućnost.

Rast brojnog stanja rasplodnih grla je kontinuiran, a veći porast bilježi se u posljednje tri godine (grafikon 2). To je još jedan od pozitivnih pokazatelja u posljednjih deset uzgojnih godina.

U uzgoju je do 2020. bilo prisutno pet linija bikova, a genetska varijabilnost proširena je uvođenjem nove linije bika iz srodne pasmine (bik Banan L8 - mađarsko sivo govedo).

Ministarstvo poljoprivrede je 15. rujna 2021. donijelo rješenje o priznavanju HAPIH-u statusa banke gena domaćih životinja *in vitro*, kao dio nacionalne mreže banaka gena, a sve s ciljem očuvanja genetske varijabilnosti ugroženih i gospodarski važnih pasmina domaćih životinja. HAPIH posjeduje odgovarajuće objekte za

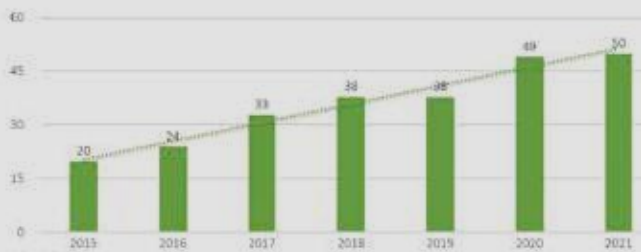
pohranu genetskoga i biološkog materijala, kao i opremu potrebnu za prikupljanje i skladištenje te transport uzoraka do banke gena. HAPIH-ov DNA laboratorij posjeduje opremu za DNA analize i za pohranu animalnog tkiva i izolirane DNA. Shodno tome, važan dio aktivnosti predstavlja održavanje genetske strukture, pri čemu se provodi postupak potvrde roditeljstva u budućih rasplodnih bikova, izuzimanje i pohrana sjemena bikova iz lošije zastupljenih linija, te uzimanje bioloških uzoraka (tkivo ili dlaka) matičnih goveda i pohrana u banku gena Ministarstva poljoprivrede i banku gena Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu. Navedene aktivnosti provode se putem Podmjere 10.2. iz Programa ruralnog razvoja u dijelu očuvanja genetskih resursa. U 2021. godini na terenu je prikupljeno 70 bioloških uzoraka tkiva i dlake slavonsko-srijemskog podolca za potrebe banke gena Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu. Na uzorcima od 62 životinje, DNA je ekstrahirana i genotipizirana sa 18 mikrosatelitnih (MS) markera s liste preporuka ISAG/FAO. Koeficijent inbridinga (FIS) bio je 0,07, što upućuje na to da je populacija u određenoj mjeri inbredirana. Smatramo da je primjena genetskih metoda u uzgojnom programu te ugrožene pasmine goveda ključna za održavanje njezine genetske varijabilnosti.

Iako je populacija kritično ugrožena, rezultati genetske analize nisu alarmantni jer populacija ipak pokazuje dovoljno visoku razinu heterozigotnosti, genetski je ujednačena i nema znakova križanja s drugim pasminama goveda.

Tablica 2. Geografska rasprostranjenost pasmine

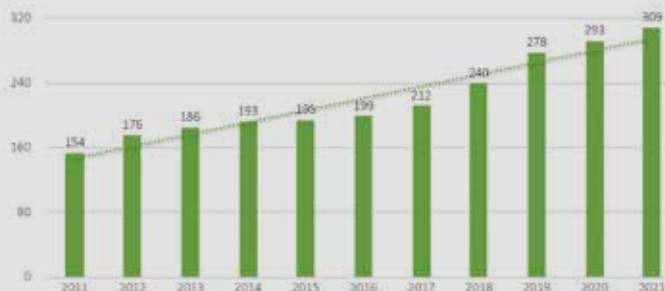
Županija	2020.			2021.		
	Slavonsko-srijemski podolac					
	Stada	Krave	Bikovi	Stada	Krave	Bikovi
Bjelovarsko-bilogorska	1	10	0	1	8	0
Brodsko-posavska	16	106	3	11	115	3
Ličko-senjska	10	38	2	10	55	3
Osječko-baranjska	7	54	3	5	60	4
Požeško-slavonska	1	2	1	1	2	1
Sisačko-moslavačka	2	24	2	2	26	1
Virovitičko-podravska	3	32	3	2	15	1
Vukovarsko-srijemska	4	12	1	3	13	2
UKUPNO	44	278	15	35	294	15

Izvor: HAPIH

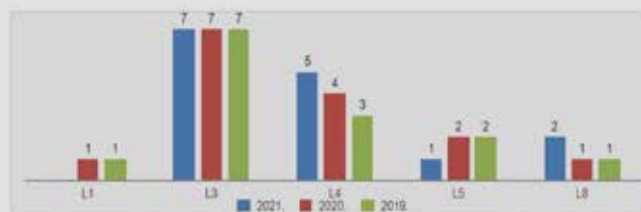
Grafikon 1. Broj uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca 2015.-2021. godine

Izvor: HAPIH

Grafikon 2. Brojno stanje rasplodnih grla slavonsko-srijemskog podolca 2011.-2021.

Izvor: HAPIH

Grafikon 3. Bikovi slavonsko-srijemskog podolca prema liniji

Izvor: HAPIH

Na temelju analize rodoslovlja u stadi- ma mogu se izraditi preporuke za plansko korištenje bikova s ciljem izbjegavanja uzgoja u srodstvu. U tom smislu pružena je mogućnost svim uzgajivačima da pro- vjere prikladnost korištenja bika u stadu te nabavu novog.

Jedna je od važnih aktivnosti HA- PIH-a i ažuriranje matične knjige. Iz- davanje uzgojnih potvrda za rasplod- na matična grla (bikovi, krave, junice i telad) obavlja se prilikom licenciranja rasplodnih bikova ili prometovanja ras- plodnih grla. U 2021. godini djelat-

nici HAPIH-a označili su 165 ženske i muške teladi.

Uzgojni ciljevi

Glavni cilj je očuvanje genetskoga i fe- notipskog identiteta pasmine u spolnoj, dobnoj i genetskoj strukturi:

- Prvenstveno in situ - in vivo program samo dopuna u ex situ - in vitro.
- Uzgoj u čistoj krvi i plansko sparivanje grla poželjne vanjštine - uniformiranje pasmine.
- Očuvanje genetske raznolikosti.

- Očuvanje genetskog identiteta (jedin- stvenosti) i genetske strukture pasmi- ne.
- Očuvanje poželjnih vrijednosti osobina fenotipa (vanjštine, prilagodljivosti, itd).
- Očuvanje i standardizacija poželjnih odlika kakvoće mesa i mlijeka.
- Povećanje veličine i strukture populaci- je na razinu dugoročne održivosti.

Metode postizanja uzgojnih ciljeva

- Plansko vođenje uzgoja - redovito ažu- riranje podataka o linijama bikova i ro- dovima krava.
- Performance test bikova - test na vla- stiti rast i razvoj mladih bikova.
- Ocjena vanjštine prvotelki - prednost je te metode ocjenjivanja točnija i preci- znija ocjena svojstava te širok raspon ocjena, a i varijacije među životinjama mogu se točnije ocijeniti. Osim toga, zbog linearnog načina ocjenjivanja može se lakše protumačiti međuovi- snost svojstava.
- Progeni test - za tjelesnu građu bazira se na podacima o linearnoj ocjeni kćeri bikova u testu.

Zaključak

Izvorne i zaštićene pasmine domaćih životinja u RH kao dio populacije domaćih životinja predstavljaju nacionalno blago, one su naša baština, a njihova se vrijed- nost očituje na prirodnoj, kulturološkoj, socijalnoj i ekonomskoj razini. Provedbom uzgojnih programa izvornih pasmina na- stoji se očuvati njihov genetski potencijal i povećati populacija, jer postoji velik rizik od njihova izumiranja ili gubitka genetske varijabilnosti.

23. izložba hrvatskih

> Filip Vrbanić, dipl. ing. agr.

Centar za stočarstvo, filip.vrbanic@hapih.hr

Cilj je ocjene unapređenje proizvodnje i kvalitete ovčjih i kozjih sireva i drugih mliječnih proizvoda, kojom se ujedno želi široj javnosti predstaviti i sve veći broj iznimno kvalitetnih proizvoda od ovčjega i kozjeg mlijeka

U Segetu Donjem 24. listopada 2022. održana je 23. izložba hrvatskih ovčjih i kozjih sireva, i to u sklopu 24. savjetovanja uzgajivača ovaca i koza u Republici Hrvatskoj. Prvo su predstavljeni rezultati ovogodišnje ocjene sireva od 20. rujna 2022., prvi put održane u Laboratoriju za senzorske analize HAPIH-ova Centra za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo. Cilj je ocjene unapređenje proizvodnje i kvalitete ovčjih i kozjih sireva i drugih mliječnih proizvoda, kojom se ujedno želi široj javnosti predstaviti i sve veći broj iznimno kvalitetnih proizvoda od ovčjega i kozjeg mlijeka. Ocjenu sireva organizirala je Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (Centar za stočarstvo) u suradnji s Hrvatskim savezom uzgajivača ovaca i koza. Stručno povjerenstvo činili su prof. dr. sc. Samir Kalit (predsjednik), doc. dr.sc. Nataša Mikulec, doc. dr.sc. Iva Dolenčić Špehar, doc. dr.sc. Milna Tudor Kalit, dr.sc. Darija Bendelja Ljoljić, Dolores Barač, dipl. ing., i Darko Jurković, dipl. ing., te stručni suradnici Iva Horvat Kesić, dipl. ing. agr., i Katica Radić.

Senzorno je ocijenjeno ukupno 47 mliječnih proizvoda, i to 12 od ovčjeg i 35 od kozjeg mlijeka. Na ocjenjivanje je ukupno pristigao 41 sir, dva sirna na-

ŠAMPIONOM

u kategoriji ovčjih mliječnih proizvoda proglašen je ZELENI BODUL, TVRDI OVČJI SIR S RUŽMARINOM proizvođača OPG Mirjenko Mrakovčić iz Kornića

Tablica 1. Broj ocijenjenih i nagrađenih sireva

	Ovčji sir	Kozji sir	Ukupno
Ocijenjeno sireva	12	35	47
Nagrađenih sireva	12	26	38
Zlatna medalja	6	9	15
Srebrna medalja	4	10	14
Brončana medalja	2	7	9

maza, dva jogurta i dva kefira. Od 41 sira njih 13 bilo je u kategoriji tvrdih, 14 polutvrdih, osam mekih, pet svježih sireva i jedna skuta. Ukupno je bilo 27 mliječnih proizvoda s različitim dodacima (svježi i/ili sušeni začini, povrće, orahov list, dim, vino). Dodijeljeno je 38 odličja, i to 15 zlatnih, 14 srebrnih i 9 brončanih. Senzorna ocjena sira obuhvaćala je ocjenu vanjskog izgleda, mi-

risa, stanje sirnog tijesta (konzistencija) i okusa sira. Kvaliteta proizvoda utvrđena je na temelju postignutog broja bodova, prema 20-bodovnom sustavu, a u skladu s Pravilnikom za ocjenjivanje kakvoće mlijeka i mliječnih proizvoda.

Popis izlagača sireva s ostvarenim nagradama:

- OPG MIRJENKO MRAKOVČIĆ, LAK-MARTIN 40 B, 51517 KORNIĆ

ovčjih i kozjih sireva

ŠAMPION

u kategoriji kozjih mliječnih proizvoda je
SVJEŽI SIR U VOSKU, ČEŠNJAK, BIBER proizvođača
OPG Moravec iz Nove Vesí Petrijanečke

- Zeleni bodul, tvrdi ovčji sir s ružmarinom - zlato (šampion)
- OPG MIRJENKO MRAKOVČIĆ, LAK-MARTIN 40 B, 51517 KORNIĆ
Sir Magriž, tvrdi ovčji sir s kaduljom i smiljem - zlato
Črni bodul, tvrdi ovčji sir s orahovim listom - zlato
Krčki sir, tvrdi ovčji sir - srebro
- OPG MORAVEC, F. BOBIĆA 8, 42206 NOVA VES PETRIJANEČKA
Svježi sir u vosku, papar, češnjak - zlato (šampion)
Dimljeni kozji mekani sir s šarenim paprom - zlato
Svježi sir u vosku, mješavina začina s paprom - zlato
Dimljeni mekani sir s provansalskim biljem - zlato

- Namaz s hrenom - zlato
Namaz s vlascem - zlato
Kozji jogurt - zlato
Kozji sir dimljeni - srebro
Kozji polutvrđi sir s šarenim paprom - bronca
Polutvrđi kozji sir s provansalskim biljem - bronca
Kefir - bronca
- OPG ĐURKOVIĆ, B. RADIĆA 53, 31227 MARJANČACI
Polutvrđi kozji sir, rum - srebro
Polutvrđi kozji sir, češnjak, chilli - srebro
Polutvrđi kozji sir - bronca
Polutvrđi kozji sir, vlasac - bronca
- OPG MIRO MARUŠIĆ, PUT KULE 55, 21210 SOLIN
Jogurt kozji - srebro
Kefir kozji - bronca

- OPG ŽAMPERA, ŽMAN 142 A, 23283 ŽMAN
Svježi kozji sir - srebro
Žmanski tvrdi kozji sir iz sirovog mlijeka - zlato
Kozji polutvrđi sir, pasterizirani - srebro
- OPG TOMISLAV VIDAS, SAJUŽNA 12, 53291 NOVALJA
Paški sir - srebro
- OPG KRUNOSLAV VIDAS, T. UJEVIĆA 1, 53291 NOVALJA
Paški sir - zlato
- DARIO GETO, ŠANDORA PETEFIJA 29, 31328 LUG
Skuta - srebro
Meki kozji sir, pikant - srebro
Meki kozji sir s vlascem - srebro
- STANA I FRANKO CETINA, ST. GURAN 21, 52215 VODNJAN
Tvrdi ovčji sir u teranu - bronca
Majski cvijet, tvrdi ovčji sir - bronca
- MIRKO I LUCIJA RADOŠ, MALA VINICA 6, 21246 ARŽANO
Svježi kozji sir, dimljeni - bronca
Kuhani kozji sir - srebro
- OPG FRANJO ZUBOVIĆ, ZUBOVIĆE-VI DVORI 4, 23251 KOLAN
Tvrdi ovčji sir - paški sir - srebro
- BRANIMIR ČEMELJIĆ, RIBARSKA 20, MANDRE, 23251 KOLAN
Paški sir - zlato
- OPG DOMAGOJ PRTORIĆ, RIBARSKA 15, MANDRE, 23251 KOLAN
Tvrdi ovčji sir s otoka Paga - srebro
- EMIL OŠTARIĆ, ŠUPRAHINI DVORI 11, 23251 KOLAN
Paški sir - zlato

I ove godine svoje sireve mogli su prijaviti samo proizvođači čiji su objekti registrirani pri Ministarstvu poljoprivrede i koji u svom radu zadovoljavaju sve uvjete koje takva registracija zahtijeva. Zbog toga je posve razumljivo da su sirevi bili vrhunske kvalitete, koja upućuje na to da proizvođači uvažavaju najviše standarde kakvoće mlijeka koje koriste za prerađivanje.

Francuska Salersova delegacija boravila u Hrvatskoj, Srbiji i Bosni i Hercegovini

> **Željko Picig, bacc.ing.agr**
Centar za stočarstvo, zeljko.picig@hapih.hr

Francuska delegacija Salers Evolution, na čelu s potpredsjednikom francuskog Salers udruženja, od 20. do 25. listopada 2022. obišla je farme na području Koprivničko-križevačke i Bjelovarsko-bilogorske županije u Hrvatskoj, kao i u Srbiji i Bosni i Hercegovini (BiH). U sjedištu Udruge Salers Croatia u Staroj Kapeli, u općini Dubrava, održana je i edukacija uzgajivača.

Održan je i radni sastanak s uzgajivačima s područja Virovitičko-podravске te Sisačko-moslavačke županije, a predsjednik Udruge Salers Croatia Mirko Devčić rekao je kako je nakon dvogodišnje stanke, i to zbog pandemije koronavirusa, delegacija francuskog Salers udruženja - Salers Evolution pet dana boravila u Hrvatskoj, Srbiji i BiH.

Francuze je zanimala praksa uzgajivača salers pasmine u Srbiji i BiH, jer su uzgajivači iz tih zemalja usvajali znanja i praksu na farmama u Hrvatskoj. "To je u velikoj mjeri utjecalo na razvoj uzgoja salers pasmine u tim zemljama. Mi njeujemo slogan "Salers sljubljen s prirodom i čovjekom bez granica", a to podrazumijeva i suradnju i razmjenu iskustava. Očekujem da će ta suradnja biti ubuduće na području Crne Gore, Bugarske, Makedonije i Mađarske", rekao je predsjednik Devčić, istaknuvši kako je salers pasmina prihvatljiva zbog jednostavnosti uzgoja i zbog konačnih rezultata, odnosno ekonomske isplativosti.

Udruga Salers Croatia već dvanaest godina s kolegama iz Francuske ima ugovor o poslovno-tehničkoj suradnji, a francuski su uzgajivači nakon obilaska hrvatskih farmi istaknuli kao najveći problem preranu steonost junica.

Spomenimo da je na radionici, obilasku i radnom sastanku ispred Centra za stočarstvo HAPIH-a sudjelovao Željko Picig, koji je ujedno i voditelj uzgojnog programa salers pasmine, jer je uzgojno udruženje Salers Croatia odabralo HAPIH za treću stranu u provedbi specifičnih aktivnosti iz uzgojnog programa.

